

Mészáros László

*Teknősbéka-valcer,
vagy amit kavartok*

2016.

ELŐSZÓ

Ahogy olvasom Mészáros László kisregényének a kéziratát, a meglepetés mellett tolulnak bennem a kérdések: hány arcát mutatja még nekünk a költőnek aposztrofált Mészáros László?

Hogy csodálatos poéta, az már közismert. Ahogy az is, hogy prózában is képes gyémántként csillogó, kifejező vizuális jelző-szerkezeteivel, költői képekkel átszőtt, veretes sorokat is papírra vetni – tudjuk. S e kisregény elolvasása után már az is evidens, hogy a szójátékok mestere, Mészáros László a humorban is komoly fegyverarszénálal rendelkezik.

Ezer arcot mutató, a nevetőizmokat próbára tevő humor az övé, sok mesteréhez hasonlító és mégis egyedi és utánozhatatlan. Még el sem köszönünk a Bohumil Hrabal primitív, buja, ám furfangos paraszti észjárással kacagtató karakterét idéző szereplőtől, máris a Rejtő Jenő stílusú helyzetkomikumba ültetett, az érthetetlen világba

belebámuló suttyó köszön ránk, hogy azonnal szembetaláljuk magunkat a Rideg Sándor bakterháza körül sertepertélő Bendegúz körmönfont bölcsességeit még nagyobb és mélyrehatóbb bölcsességekkel fűszerező, a falusi pórnép gondolatvilágát és lelkiségét messze kiáltó főszereplővel.

Minden olyan valóságos és minden olyan meszeszerű ebben a történetben. Ám a finom utalások egyértelművé teszik – bár egy elvarázsolt világban játszódik ez a történet, de a kifinomult technikával odavetett utalások és áthallások nyilvánvalóvá teszik, hogy ez egy utópisztikus világ nyomatékos figyelmeztetése a fejlődés tendenciáiban megannyi intő tünetet mutató jelennek.

Egy látszatdemokráciában tengődő, mai magyar településre visz el bennünket a szerző. Egy olyan faluba, ahol a jelen fejre állított értékrendű valóságában „állatorvosi lóként” minden tünetét magán viseli a közösség – legyenek azok a torz hatalom még elkorcsosultabb helyi „székviselői”, a mangalicafazonú apparátusuk, vagy a feltétel nélkül, ingyen-kommunáért fejet hajtó, birkanyáj-effektusokkal vegetáló és kórusban bégető, lelkében-gondolataiban kiüresedett nép. Ahol a munka büntetendő, és hön áhított, tiltott gyü-

Súlytalan madárkönnyek ütik keresztül az eget, s a hömpölygő pléhszita fellegek mögött ragacsos légyapírral teleaggatott akol a menny.

„S akkor mi van?” Nagyjából efféle megnyilvánulásra készíti a hallgatózó népet az öntudatlanul nyelt cifra szótekeréstől viselendő csömör, mielőtt vállat, s nadrágot rántva jegyzi meg: „Teszek rá!”.

Szótekerés, vagy sem, bizton állítom és hiszem, ilyesmi szörnyűséget láthatott hanyatt fekvé a nyers levélpengéivel döfködő muharbokorból vén Szilas Gyula bátyám, mikor a mellére nehezülő, engedetlenül makacs lustaságot letaszítva, sosem látott fürgeséggel pattant fel a kecskenyáj-patáktól sebzett gyepről, és a térdére csúszott nadrágöletét igazgatva, szedte szapora lépteit a kitárt karjaival eget csalogató, derék eperfa szagos ág-boga alá.

Pedig hát Gyula bátyámmal kapcsolatosan minden olyan tett az elképzelhetőnek könyvelhető

magatartások dossziéjába illett, amit a lelkesedés evangéliumaiból szándékosan kifelejtettek az apostolok, de az semmiképp nem, hogy a vén kecskehajcsár lóhalálában rohanva hajlandó valaha is ügyes-bajos dolgait intézni.

Bizony, aki buzgó ember létére az alvás mester-ségét oly precízen nem tanulta ki, mint Gyula bátyám, aligha tudhatja, miféle üllőkön kovácsolódik fegyverré a semmittevés eleganciája. Tán eme ki-tartó leckének köszönhetően voltak képesek a mandulává aszalódott, aprócska szemei órákig kémlelni az eget. Valahogy képtelenné vált betelni a vonuló kékség látványával a karcos boráról neves szőlősgazda. De az is könnyen lehet, hogy a vá-lyogvető Guszti feleségének, Gizinek szükséges igazat adni, hogy *„Gyula bácsi nagyon is jól teszi, ha vénségére belefeledkezik a világosságba, mert előbb vagy utóbb, de a pokolba jut, s ott bizony csak annyi a fény, amennyi Lucifer dübörgő ka-zánajtájának szellőzőnyílásán kilátszik”*.

Márpedig ha valaki, hát Gizi járatos lehetett a túlvilági örömkben és vívódásokban, hisz pár éve, karácsony szentestéjén háromszor is agyonütötte az áram, mikor a falu összes kiselejtezett fenyődí-szeit összekötözve, igyekezett fűtést eszközálni a fialni készülő kocájuk óljába, s lám mégis itt eszi a fene. Volt is ünnepi rikoltozás, no meg karácsonyi díszvilágítás, mikor is a szirénázó tűzoltók meglep-ték a füsttől fuldokló vályogvető nádasa mellett árválkodó kis viskót, szegény kocáról azóta sincs